

VERTROUWELIJK

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT No. 4 - april 1968

No: 25

MAANDOVERZICHT NO. 4 - APRIL 1968ALGEMEEN

De Camilo TORRES-beweging	Blz.	2
Pas de deux in Panama	,,	2
M.P.I. roert zich in Puerto Rico	,,	3

VENEZUELA

U.R.D. treedt uit regeringscoalitie	,,	5
Politieke gevangenen vrijgelaten	,,	6
Guerilla-activiteiten	,,	6
Eenheid in COPEI	,,	7
De kansen van COPEI	,,	7
PEREZ JIMENEZ op vrije voeten?	,,	8

CUBA

Distributie van consumptiegoederen	,,	9
Et tu Fidel?	,,	9

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

De gemeenteraadsverkiezingen	,,	10
P.R.D.-dreigement	,,	11

CHILE

De CP-Chile wordt het hof gemaakt	,,	12
Nieuwe partij	,,	14

NEDERLANDSE ANTILLEN

Staking in het hotelbedrijf op Curaçao	,,	14
Personeel casino Aruba Sheraton Hotel	,,	15

ALGEMEENDe Camilo TORRES-beweging

Dat Fidel het gevaar heeft onderkend van potentiële allianties tussen de orthodoxe communisten en de Christendemocraten, blijkt ~~ook~~ uit de felheid waarmee de z.g. Camilo TORRES-beweging, die de nagedachtenis van de Colombiaanse priester ten behoeve van Havanna's revolutie tracht uit te buiten, de Rooms Katholieke Kerk in Latijns Amerika aanvalt. De Christendemocraten moeten het nog altijd hebben van de sociale hervormingsgezindheid van de kerk en de Camilo TORRES-beweging, die volledig in de O.L.A.S.-hoek zit, spreekt van een "dialoog tussen twee sekten", daarbij doelende op de Roomse kerk en de Marxistische "kerk" uit CASTRO's speech aan het slot van de O.L.A.S.-conferentie. De communistische partijen zijn uiteraard geenszins te spreken over deze beweging, daar zij vrezen dat zij afbreuk zal doen aan hun voorzichtige benadering van de progressieve christenen. Veel hebben zij waarschijnlijk echter van deze groep niet te vrezen. Evenals hun niet-Christelijke tegenhangers in de O.L.A.S. zijn de Christenen van de gewapende weg een kleine, geïsoleerde groep, hetgeen wel duidelijk is gebleken uit de vrijwel totale mislukking van hun grootse plannen om enkele maanden geleden een continentale ontmoeting in Montevideo te bewerkstelligen. Een ontmoeting vond plaats, maar zelfs de meest optimistische leuzen die zij produceerde konden haar niet continentaal maken. De kerk noch de Christendemocraten zullen zich licht door deze beweging laten imponeren.

Pas de deux in Panama

Begin april verwierp het oppergerechtshof van Panama de afzetting van president Marco ROBLES op technische gronden. De oppositie verweet het hof dat het politieke overwegingen had laten prevaleren boven juridische en bleef Max DELVALLE erkennen als constitutioneel president.

De commandant van de nationale garde, generaal VALLARINO, kreeg in de uitspraak van het hof een sanctie voor zijn beslissing om ROBLES te blijven steunen.

Voor de bijna anderhalf miljoen Panamezen was dit een zaak van dodelijke ernst, maar bij de buitenwereld maakte een en ander wel een potsierlijke indruk, die nog verhoogd werd toen bekend werd gemaakt dat de Britse prima ballerina, Dame Margot FONTEYNE, het plan zou hebben gehad generaal VALLARINO te doen

- 3 -

ontvoeren. Zoals bekend, is FONTEYNE gehuwd met de als gevolg van een aanslag in 1964 invalide geworden Panamese politicus Roberto ARIAS. Zij bemoeit zich nogal gaarne met de Panamese politiek.

Op 12 mei zouden de verkiezingen worden gehouden, waarbij nog steeds Arnulfo ARIAS als de grootste kanshebber werd beschouwd. De verwarring die nu al in het land heerste, maakte de vooruitzichten voor een reglementair verloop van het verkiezingsproces nogal twijfelachtig.

M.P.I. roert zich in Puerto Rico

De door Havanna gesteunde Movimiento Pro Independencia in Puerto Rico is er nimmer in geslaagd bij de bevolking enige belangstelling voor haar streven naar volledige onafhankelijkheid aan te wakkeren. De leiders van de beweging weigeren echter te accepteren dat de "imperialistische Amerikanen" en hun "koloniale lakeien" aan het volk meer aantrekkelijke perspectieven schijnen te bieden dan de M.P.I. In de typische gedachtengang van de voorhoede van een volk dat niet wenst te volgen, zien zij de stembusoverwinningen van MUÑOZ MARIN en SANCHEZ VILELLA als het resultaat van onderdrukking en fraude. Al mochten de Puertorikijnen trouwens nóg niet weten wat goed voor ze is, de M.P.I. zal met behulp van CASTRO wel er voor zorgen dat zij het krijgen.

De M.P.I. heeft zich in het verleden al bezig gehouden met aanslagen. Zo heeft zij gepoogd de Amerikaanse president TRUMAN te vermoorden en twee Amerikaanse congresleden werden bij een aanslag tijdens een zitting van het congres gewond. Nu heeft de M.P.I. echter zoals het een goede Castroistische beweging betaamt een officiële terreur-arm gekregen, de z.g. Comandos Armados de Liberación.

Deze was het die afgelopen maand verschillende bomaanslagen pleegde in luxe hotels in San Juan. Ook werden branden gesticht in supermarkten en andere zakenpanden. Onder de studenten heeft de M.P.I. een zekere aanhang, mede ook door haar agitatie tegen het oproepen van Puertorijkijnse dienstplichtigen voor de strijd in Vietnam.

De verhoogde activiteit van de M.P.I. ging vooraf aan haar 7e nationale vergadering, waarop het "recht van het Puertorijkijnse volk om zijn toevlucht te nemen tot het gebruik van wapens om voor de vrijheid te vechten", werd geproclameerd. Op de vergadering werd de nagedachtenis geëerd van het M.P.I.-lid, José Rafael VARONA. Deze vond de dood bij een Amerikaanse luchtaanval over Noord Vietnam. Dat in deze tragedie een element van wat de Engelsen "poetic

- 4 -

justice" noemen, aanwezig was, konden M.P.I.-ers niet zien. VARONA werd gevoegd bij de gelederen der martelaren.

De Puertorikijnse autoriteiten treden krachtig op tegen de M.P.I., en het is in ieder geval niet te verwachten dat de beweging zich zal wagen aan een guerilla, waartoe het dichtbevolkte eiland zich slecht leent. Stedelijke terreur is gemakkelijker te bedrijven en moeilijker te bezweren. Als de M.P.I. er in slaagt het nu geopende offensief van bomaanslagen vol te houden, dan wordt de toeristenindustrie van Puerto Rico ernstig bedreigd. Dit zou een flinke stap zijn op weg naar de "bevrijding".

VENEZUELAU.R.D. treedt uit regeringscoalitie

Op het 9e nationale congres van de Unión Republicana Democrática werd besloten dat de partij zich, teneinde gedurende de verkiezingscampagne meer armslag te hebben, diende terug te trekken uit de voornaamste executieve functies der coalitieregering. In het congres zou de partij president LEONI blijven steunen. JÓvito VILLALBA werd door het congres kandidaat gesteld voor de presidentsverkiezingen die in december van dit jaar zullen worden gehouden. De U.R.D.-leider aanvaardde de kandidatuur onder voorbehoud. Hij deelde het congres mede dat, alhoewel U.R.D. voldoende aanhang had om zonder steun van anderen het presidentschap voor hem te veroveren, de belangen van het land beter gediend zullen zijn bij een brede coalitie. Hij zou zijn kandidatuur daartoe gaarne beschikbaar stellen aan een onafhankelijke kandidaat, aan wie de U.R.D. en één of meer andere grote partijen gezamenlijk hun steun zouden kunnen geven. Deze grootmoedigheid reflecteert VILLALBA's wetenschap dat hij met U.R.D. alleen geen schijn van kans zou hebben. VILLALBA verklaarde dat de partij het bestuur gemachtigd had een verkiezingspact aan te gaan met welke partij dan ook, inclusief de "rechtse" partijen, COPEI en F.N.D. Deze verklaring, waaruit bleek dat COPEI en F.N.D. voor VILLALBA en de zijnen behoren tot de "zelfs"-categorie, maakte het waarschijnlijk dat U.R.D. in de eerste plaats zal denken aan een coalitie met M.E.P. en F.D.P.

Het ontslag van de vier U.R.D.-ministers werd verhaast door de beslissing van het kabinet om en bloc zijn ontslag in te dienen. Enkele U.R.D.-leiders vonden dit van de A.D.-partner weinig elegant en zinspeelden er zelfs op dat hun partij uit represaille voor wat zij de vijandige houding van LEONI noemden, in het congres haar steun aan de regering zal onthouden. Dit leek echter onwaarschijnlijk. De U.R.D.-ministers werden door LEONI vervangen door z.g. onafhankelijken, onder wie de gouverneur van het federale district, Raul VALERA, en de eerste vrouwelijke Venezolaanse minister, Aura CELINA CASANOVA, die respectievelijk de portefeuilles van Arbeid en Welvaartzorg zullen beheren. Waarnemers meenden dat U.R.D. eigenlijk té lang heeft gewacht met het verbreken van haar banden met de regering, om nog in staat te zijn zich te distanciëren van het beleid van A.D. De partij zal voor wie dan ook altijd een welkome partner zijn in een verkiezingscoalitie, maar als onafhankelijke politieke macht, is zij uitgespeeld.

Politieke gevangenen vrijgelaten

Tot ontstemming van een groot aantal militairen verleende president LEONI op de vooravond van zijn 63e verjaardag amnestie aan 84 politieke gevangenen. De verjaardagsgratie varieerde van volledige invrijheidsstelling tot verbanning en huisarrest.

De meeste der vrijgelatenen zullen conform de nieuwe lijn van de C.P.-Venezuela wel vreedzame voorstanders van de parlementaire democratie zijn geworden, maar verschillenden zullen weer in de bergen verdwijnen of tijdbommen voor stedelijke terreur gaan vervaardigen. De ontstemde militairen vragen zich af waarom zij hun manschappen met levensgevaar guerilleros moeten laten opjagen als de burgers in Caracas deze weer vrijlaten om uitgerust en met nieuwe moed aan de slag te gaan.

Een man als Eduardo MACHADO, de voornaamste begunstigde, levert de regering in de gevangenis als symbool van onderdrukking waarschijnlijk meer kopzorgen dan thuis onder de hoede van zijn broer Guillermo.

Een Freddy MUÑOZ en anderen die destijds van de Centrale Universiteit naar de bergen van Falcón trokken, zullen hun verbanning na een reisje naar Havanna op zo kort mogelijke termijn zien te beëindigen, om nog mee te kunnen doen aan het vuurwerk dat men vóór de verkiezingen hoopt te zullen afsteken.

Guerilla-activiteiten

Afgelopen maand nam de activiteit op een aantal guerilla-fronten weer toe, maar naar het zich liet aanzien trokken de militairen aan het langste eind. Er werden vliegtuigen en helicoptertroepen ingezet tegen de guerilla's in Yaracuy en ook in Lara, Falcón en Portuguesa, werd fel opgetreden tegen de guerilla's die in kleine groepen opereerden. Met weinig of geen verliezen aan hun zijde zouden de militairen verschillende guerillagroepen in de pan gehakt hebben. Geruchten als zou Luben PETKOFF onder de gesneuvelden zijn geweest, konden niet worden bevestigd. Naar aanleiding van het feit dat de Cubaanse radio de laatste tijd grote aandacht besteed heeft aan Luben PETKOFF en Douglas BRAVO nauwelijks noemt, meenden waarnemers dat laatstgenoemde uit de gratie is. Uit de locatie van de laatste gevechten tussen guerilleros en het leger kan worden opgemaakt dat het eenheden van BRAVO's guerilla-strijdmacht waren, die de zwaarste klappen incasseerden.

Eenheid in COPEI

Nog nooit heeft COPEI zo dicht bij een verkiezingsoverwinning gestaan, en ondanks de grote tegenstellingen tussen de partijleiding en de jongerenbeweging, is het parool dan ook eenheid. De Juventud Copeyana heeft zich afgelopen maand op haar congres met enthousiasme uitgesproken voor de kandidatuur van CALDERA. De leider van COPEI was op zijn beurt vol lof over de jongeren, die hij het "levensbloed" van de partij noemde. COPEI, aldus CALDERA, gebruikt de jeugd niet als propaganda object. Zij luistert naar de jeugd en respecteert haar ideeën. Waar nodig kan zij de jeugd nog terechtwijzen, maar steeds meer krijgen de jongeren binnen de partij verantwoordelijkheid te dragen. CALDERA erkende dat de jongeren hem soms hoofdbrekens bezorgen, maar deze neemt hij gaarne op de koop toe.

Verscheidende sprekers van de Juventud Copeyana, onder wie Joaquín MARTA SOSA en Abdón VIVAS TERAN, beiden behorend tot de z.g. "astronauten" (uiterst linksen) getuigden van hun vertrouwen in de overwinning van COPEI en haar leider CALDERA. Mocht CALDERA geen president worden, dan zal het hem moeilijk vallen een scheuring in COPEI te voorkomen. Wórdt hij president, dan kan men verwachten dat hij binnen zijn eigen partij met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd zal worden, die het presidentschap van zijn Chileense Christendemocratische collega zo'n lijdensweg hebben gemaakt. Tot december 1968 zullen er in COPEI echter waarschijnlijk geen wanklanken worden gehoord.

De kansen van COPEI

In 1963 haalde CALDERA bijna 600.000 stemmen tegen bijna een miljoen van LEONI. Daarmee bezette de Christendemocraat de tweede plaats in het veld van de kandidaten, vlak voor Jóvito VILLALBA van de U.R.D. Sindsdien is COPEI buitengewoon actief geweest en er mag worden aangenomen dat, mede ook door de verjonging van het kiezerskorps, haar aandeel in het totaal van uit te brengen stemmen ditmaal groter zal zijn.

Acción Democrática daarentegen, zal haar stemmen moeten delen met M.E.P., en als Luis Beltran PRIETO FIGUEROA meer dan 30% van de aanhang van A.D. achter zich vergaart, dan zal COPEI de grootste partij van Venezuela zijn geworden. Er zijn er die menen dat M.E.P. op meer dan de helft van A.D.'s oorspronkelijke aanhang kan rekenen. Zo ja, dan zou M.E.P. de grotere concurrent zijn, maar nog altijd niet - zonder coalitie - een serieuze bedreiging van COPEI.

COPEI kreeg afgelopen maand de steun van een tweetal kleine partijen, die qua stemmental misschien niet zoveel gewicht in de schaal zullen leggen, maar wier aansluiting bij de kandidatuur van CALDERA wellicht een tendens reflecteert in de gedachtengang van de Venezolaanse establishment.

Het betrof allereerst de liberale partij, wier secretaris generaal en enige parlamentslid, de briljante Dr. Jorge OLAVARRIA, verklaarde dat de steun die zijn partij aan CALDERA zal geven, niet moet worden gezien als een opportunistisch ding naar de gunst van de toekomstige overwinnaar, maar als de erkenning van CALDERA's uitzonderlijke kwalificaties om het presidentschap van het land in de komende moeilijke jaren te voeren. Tot de keuze van de meest geschikte man, wenst de Liberale Partij volgens OLAVARRIA haar steentje bij te dragen. Een tweede groepering die zich bij CALDERA en COPEI aansloot, was de z.g. Movimiento Democrática Independiente. Men zal zich herinneren dat Alirio UGARTE PELAYO, de kroonprins van U.R.D. gebrouilleerd raakte met Jóvito VILLALBA en met zijn aanhangers uit de partij trad. Op de vooravond van de oprichting van zijn nieuwe partij beroofde UGARTE zich van het leven. Onder leiding van Raimundo VERDE ROJAS ontstond toen toch de M.D.I., maar zonder UGARTE had het weinig zin. Hoe dan ook, voor wat het waard is, COPEI zal op de steun van de M.D.I. kunnen rekenen.

Van veel groter belang zou echter kunnen zijn wat zich afgelopen maand begon af te tekenen, t.w. een coalitie tussen COPEI en F.N.D. Uit een wirwar van tegenstrijdige coalitie-speculaties, waarvan de meeste bedoeld waren om de verkoop van kranten te stimuleren, scheen het gesprek tussen CALDERA en USLAR PIETRI de meest serieuze aandacht te verdienen. Er zal moeten worden afgewacht of de beide partijen het over een programma eens kunnen worden en of USLAR PIETRI inderdaad voor CALDERA zal wijken. Zo ja, dan staat de uitslag van de verkiezingen nu reeds vast. Geen der partijen, en geen der redelijkerwijs te verwachten coalities, zou tegen de gecombineerde sterkte van COPEI en F.N.D. de minste kans maken.

PEREZ JIMENEZ op vrije voeten?

Afgelopen maand werd vernomen dat de uitspraak in de rechtszaak tegen ex-dictator Marcos PEREZ JIMENEZ binnenkort te verwachten is. Hem zou een gevangenisstraf van tussen de vijf en zes jaar worden opgelegd, hetgeen zou betekenen dat de generaal vrijwel onmiddellijk na de uitspraak op vrije voeten gesteld zou worden. Hij heeft immers al sedert 12 december 1962 - eerst in Miami en na zijn

uitlevering in Venezuela - gevangen gezeten. Verder werd beweerd dat men de generaal 24 uur zal geven om het land na zijn in vrijheidsstelling te verlaten. De vraag of de generaal al dan niet, en zo ja voor hoe lang uit het actief en het passief kiesrecht zal worden ontzet, hield vele politieke waarnemers bezig. Het aantal Jimenistas in Venezuela zou nog aanzienlijk zijn en velen menen dat PEREZ JIMENEZ, evenals in Colombia ROJAS PINILLA, politiek geenszins uitgespeeld is.

CUBA

Distributie van consumptiegoederen

In het kader van het revolutionair offensief dat premier CASTRO in zijn rede van 13 maart aankondigde, werden door het ministerie van binnenlandse handel (MINCIN), maatregelen getroffen voor de distributie van eieren, suiker, zout, beschuit, alcohol en kerosine.

De nationalisatie van de kleinhandel maakte het noodzakelijk, aldus de bekendmaking van MINCIN om stappen te nemen ter voorkoming van verwarring en misbruikmaking van de situatie door kwaadwilligen. Er werd de nadruk op gelegd dat er geen sprake is van rantsoenering. De verbruikers die bij een genationaliseerde zaak als klant zijn geregistreerd, zullen er de eerste levensbehoeften in billijke hoeveelheden kunnen kopen.

Men mag inderdaad aannemen dat tenminste suiker op Cuba in voldoende hoeveelheid aanwezig is, maar de registratie als klant is een waarborg tegen hamsteren, en het sleutelwoord "billijk" in de bekendmaking van het ministerie kan van alles betekenen.

Et tu Fidel?

De vraag op Cuba schijnt nu te zijn "to beard or not to beard". De unie van jonge communisten op de universiteit van Havanna heeft ontkend dat de campagne die nu gevoerd wordt tegen lange haren, strakke broeken en minirokken, ook tegen baarden gericht is. Slechts de leden van de militie moeten hun baarden laten afscheren. Dit mag wel zo zijn, maar daar bijna alle mannelijke studenten op de universiteit lid zijn van de militie, komt het er toch op neer dat de Cubaanse studenten afstand moeten doen van het symbool van de guerilla in het Sierra Maestra, waar Fidel nog weelderig mee getooid is. Waarnemers vroegen zich af

of de Máximo Linder en zijn naaste medewerkers, zoals broeder Raúl en het hoofd van de inlichtingendienst - Barba Roja -, er ook aan zouden geloven. De jonge anarchistische "drop-outs" van de Westerse democratieën, van wie de wilde haardos en de baard een fabrieksmerk waren geworden, staan nu voor de moeilijke vraag welk nonconformisme hen past. Men kan hiermee gekscheren als men wil, maar de symboliek van de baard als protest tegen de gevestigde orde wordt in Cuba, het land waar de "New Left" zich geestelijk het meest verwant aan voelt, geweld aangedaan. Het lijkt zo'n ontgoocheling dat in het revolutionair offensief van Fidel het heilige, burgerlijke huisje van een welverzorgd voorkomen moet worden opgebouwd.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

De gemeenteraadsverkiezingen

Overheersend in het nieuws uit de Dominikaanse Republiek was afgelopen maand de controverse over deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen. De P.R.D. was er op uit andere partijen over te halen tot het boycotten van de verkiezingen omdat er naar haar zeggen door de regering onvoldoende waarborgen waren gegeven tegen intimidatie van de oppositie en omdat het klimaat voor het houden van eerlijke verkiezingen niet aanwezig was.

Voor de regering van BALAGUER was het in alle opzichten een meevaller dat de P.R.D. er in slaagde enkele, maar niet alle partijen haar standpunt te doen delen.

Als de P.R.D. de enige partij was geweest die de verkiezingen wenste te boycotten, dan zou de isolatie haar beslist weer verder naar het extremisme hebben gedreven. Had de P.R.D. alle oppositiepartijen met zich meegekregen, dan zouden de verkiezingen automatisch door de Partido Reformista zijn gewonnen en zou het spel der democratie in wezen én in schijn volkomen gebroken zijn geworden.

Het gedeeltelijke succes van de P.R.D. was in dit opzicht een gulden middenweg. Om te beginnen waren in de partij zelf de meningen zo sterk verdeeld dat behalve de oprichting van de M.R.D. door de conservatieve vleugel van de partij, ook het optreden van "onafhankelijke" kandidaten de beslissing van het partijcongres in belangrijke mate ontkrachtten.

Belangrijker was echter nog de beslissing van de Christendemocraten, de P.R.S.C., om - zij het selectief - aan de verkiezingen deel te nemen. De jeugdbeweging

van de P.R.S.C. was fel gekant tegen deelname, maar de partijleiding besloot niettemin in die gemeenten, waarin men meende enige kans te hebben op succes, kandidaten te stellen.

Aangezien niemand de P.R.S.C. van conservatisme kan beschuldigen, werd door haar deelname aan de Dominikaanse kiezers toch nog een zinvolle keuze geboden. Nu moest nog blijken in welke getale het kiezersvolk van zijn stemrecht gebruik zou maken. De verklaring van Juan BOSCH, dat naar de stembus gaan "verraad" zou zijn, legde het oordeel over de houding van de P.R.D. des te duidelijker in handen van het volk.

P.R.D.-dreigement

Terwijl de verkiezingsboycot van de P.R.D. gedeeltelijk het gevolg is van de vrees van BOSCH, PEÑA GOMEZ en anderen, dat de partij geen goede beurt zou maken bij de stembus, zijn de verwijten die de P.R.D.-istas aan de regering richten, niet ongegrond. Zo niet aangemoedigd door de president, dan toch zonder veel vertoon van verontwaardiging bij BALAGUER, plegen personen die zich uitgeven voor trouwe aanhangers van zijn zaak nog altijd leden van de oppositie doelmatig te intimideren. De politie en de militairen zijn maar al te licht geneigd/^{van}de activiteiten van de links extremisten gebruik te maken om ook gematigde opposanten van het regeim onder de noemer staatsgevaarlijk te brengen. Terwijl weinigen het de president persoonlijk verwijten, is het tevens gebruikelijk dat burgerlijke autoriteiten van hun ambten politiek misbruik maken.

Van Amerikaanse zijde is men geneigd de positieve factoren van het bewind van BALAGUER te onderstrepen en het is - als men in aanmerking neemt dat hij nauwelijks twee jaar geleden werd uitgenodigd om een Augiasstal te reinigen - niet redelijk om de president de tekortkomingen van zijn regiem te zwaar aan te rekenen. Dit neemt niet weg dat men begrip kan hebben voor de klachten van de oppositie, ook al biedt zij over het algemeen een triest alternatief voor het wispelturig paternalisme van BALAGUER, dat door de Verenigde Staten met uiterlijk enthousiasme militair en economisch wordt geschraagd.

Moeilijker te begrijpen is het dreigement dat de P.R.D. afgelopen maand bij monde van secretaris generaal PEÑA GOMEZ liet horen. Als de weg naar Juan BOSCH' volksdictatuur niet via de stembus loopt, dan moet zij bijna wel door middel van een staatsgreep of een volksopstand worden gevestigd. Toch had de P.R.D. tot nu toe steeds volgehouden dat de partij part noch deel wenste te

hebben aan een samenzwering tegen de regering van BALAGUER. PEÑA GOMEZ liet nu echter weten dat de P.R.D. haar houding ten opzichte van een poging tot een gewelddadige machtsovername wellicht zou moeten wijzigen, indien aan de intimidatie van de oppositie niet spoedig een einde gemaakt zou worden.

Het zou niet de volkspartij van weleer zijn, die naar deze middelen zou grijpen. De verklaring van PEÑA GOMEZ reflecteert mogelijk de uittocht van gematigden als gevolg van de verkiezingscontroverse. Door deze houding aan te nemen maakt de radicale partijleiding niet alleen elke verzoening onmogelijk, maar verplicht zij degenen, die ondanks onenigheid met de leiding toch nog trouw waren gebleven, de partij nu de rug toe te keren. Zodanig gekrompen zou de P.R.D. bij toekomstige verkiezingen volkomen kansloos zijn, maar zij zou toch nog voldoende aanhang hebben om het links extremisme in de Dominikaanse Republiek een stroming te maken waarmee niet valt te spotten.

Het was daarom te hopen dat de Dominicanen in zo grote getale zouden gaan stemmen dat BOSCH en de zijnen overtuigd zouden kunnen worden van het gelijk van hun tegenstanders in de partij en dan tijdig genoeg om het roer nog te kunnen omgooien.

CHILE

De CP-Chile wordt het hof gemaakt

Na de verkiezingsoverwinning van de Christendemocratische partij van Eduardo FREI, werd de Chileense burger getraceerd op het onverkwikkelijk opportunisme van de Radicalen, die om FREI in de wielen te rijden gemene zaak maakten met hun aartsvijanden van weleer, de socialisten en communisten van het volksfront FRAP.

Was dit al een vreemde vertoning, de politiek in Chile werd nog moeilijker te volgen, toen de socialisten zich ontptopten als de meest fanatiek revolutionaire partner in FRAP. Bij hen vergeleken begonnen de communisten te lijken op bezadigde burgers.

Nu schijnen de Christendemocraten hun houding jegens de communisten te hebben gewijzigd. FREI heeft in het parlement hun steun gezocht en tegen een vrij zware prijs ook gekregen. Verder zal hij niet willen gaan, maar de linkervleugel van de Christendemocratische partij, die zich kortgeleden de partij-leiding

- 13 -

weer uit handen zag nemen, schijnt geïnteresseerd te zijn in een groot links front, waaraan de CP-Chile zou moeten deelnemen. Radomiro TOMIC, tot voor kort ambassadeur van Chile in Washington, zou als leider van een dergelijk front in 1970 naar het presidentschap willen dingen.

In de ogen van Fidel CASTRO schijnt TOMIC nu de plaats van FREI in te nemen als het grootste gevaar voor de revolutie à la OLAS in Chile. In zijn Varkensbaai herdenkingsrede noemde de Cubaanse premier TOMIC een "getemde lakei" en een "afgerichte papegaaï". Hij liet het aan de geschiedenis over om een oordeel te vellen over de man die, terwijl hij in een in Washington voorbereide manoeuvre meende met steun van Chileense communisten president te kunnen worden, de blokkade van Cuba en de misdaden tegen het Cubaanse volk goedkeurt. TOMIC kan worden beschouwd als de partijleider die na FREI de meeste invloed heeft in de P.D.C. De mededeling dat hij belangstelling heeft voor een front waarin de communisten vertegenwoordigd zouden zijn, kwam van de vice-president van de partij, Fernando SANHUEZA. TOMIC heeft zich hierover nog niet uitgesproken en waarnemers menen dat hij een confrontatie met FREI over een "apertura al siniestra" zo lang mogelijk zal willen uitstellen.

De meningsverschillen tussen de communisten en de socialisten, welke nog altijd tot een volledige breuk in de FRAP dreigen te leiden, worden door de houding van de Christendemocraten wel warm gehouden. Een coalitie met de Christendemocraten biedt de CP-Chile een vrijwel zekere entrée in de regering na 1970. De Chileense socialisten zijn al verdeeld door de pro-CASTRO houding van de Partido Socialista van Salvador ALLENDE. De Union Socialista Popular heeft zich hierover volledig gedistancieerd van de ALLENDE-groep. De Union Socialista zou dan ook een kandidaat zijn voor lidmaatschap in het door de Christelijke linkervleugel voorgestelde front.

Het is nog te vroeg om in deze merkwaardige situatie, waarin de communisten bijna een centrale positie innemen, zinnige voorspellingen te doen. Twee dingen zijn echter duidelijk: als één communistische partij in Latijns Amerika binnen haar bereik een kans heeft om met een stembusoverwinning de theorieën van CASTRO te ontcrachten, dan is het de CP-Chile en de man die in deze een sleutelrol zou moeten spelen is Radomiro TOMIC.

Daarom is het begrijpelijk dat Fidel al begonnen is zijn gal over TOMIC uit te spuwen.

Nieuwe partij

Door een groep, voornamelijk bestaande uit gepensioneerde generaals en admiraals, alsmede reserve-officieren, werd afgelopen maand in Chile een nieuwe partij opgericht, die de naam zal dragen van Partido Popular Nacional. De Partij zou reeds een vijf-en-twintig duizendtal aanhangers hebben en wenst deel te nemen aan de parlementsverkiezingen van 1969 en de presidentsverkiezingen van 1970.

Uit de beginselverklaring blijkt dat de P.P.N. een voorstander is van een sober fiscaal beleid. Niet bekend is, of aanwezigheid van de oude militairen in de partijleiding zou duiden op bezorgdheid bij leger- en marinemensen in actieve dienst, omtrent de richting die het politieke leven in Chile genomen heeft. De Chileense militairen hebben een in Latijns Amerika unieke a-politieke traditie. De gepensioneerden zijn uiteraard van hun verplichting tot neutraliteit ontslagen. Hun connecties met het militaire apparaat zouden echter nog altijd belangrijk kunnen zijn.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Staking in het hotelbedrijf op Curaçao

In april werden de grote hotels op Curaçao getroffen door een wilde staking die vier dagen duurde. De staking was het direkt gevolg van de impasse waarin het C.A.O.-overleg tussen de vakbond Horecaf en de vier grootste hotels op Curaçao was geraakt. De minister van sociale en economische zaken zag zich verplicht in te grijpen met een voorstel tot het benoemen van een buitengewone landsbemiddelaar, een beroep op de stakers, de vakbond en de hoteldirecties om het economisch belang van de gemeenschap te laten prevaleren en een dreiging met intrekking van het godsvredebesluit, indien aan zijn oproep geen gehoor werd gegeven.

Het overleg kwam onder leiding van de buitengewone landsbemiddelaar, Mr. P.C. BEETSTRA, weer op gang.

Eerder had de regering met een wijziging van het Arbeidsvredebesluit van 1957, de hotelbedrijven met meer dan twintig kamers ondergebracht in de categorie "vitale bedrijven", ten aanzien van welke een afkoelingsperiode van maximaal negentig dagen, in plaats van de normale van dertig dagen mogelijk is.

- 15 -

Door de oppositie en door de meeste vakbonden werd deze maatregel betreurd en het eilandsraadslid, G.HUECK, tevens voorzitter van de jeugdgroep van de Democratische Partij brak met zijn partij over dit beleid, dat hij kenschetste als "ingaaende tegen de rechten van de mens". De oppositiepartij, U.R.A., wilde in een brief aan de minister van Sociale en Economische Zaken niet zo ver gaan. De partij meende dat het Landsbesluit (de wijziging dus), "zo niet een inbreuk op, dan toch wel in ieder geval een ernstig gevaar betekent voor de rechten en belangen van de werknemers hier te lande.

Daags nadat de wilde staking door het ingrijpen van de landsregering beëindigd was, werd het onderwerp "Onrust in het hotelwezen" door de gecombineerde fractie NVP/COP/PRP in de eilandsraad te berde gebracht. Een hevig omstreden voorstel van wnd. gezaghebber De HASETH, om de behandeling van dit agendapunt tot een volgende vergadering te verdagen, werd door de raad aangenomen. Wnd. gezaghebber De HASETH diende kort hierop om gezondheidsredenen zijn ontslag in, en Drs. B.LEITO werd met de Waarneming van het gezaghebberschap van Curaçao belast.

Tegen het einde van de maand waren de gemoederen weer wat bedaard, maar het zag er naar uit dat het overleg tussen de Horecaf-bond en de hotelbedrijven moeizaam zou zijn. Het feit dat het bondsbestuur, zoals uit de wilde staking bleek, weinig overzicht heeft op de leden, maakte de kwestie nog meer penibel. Onverstandig personeelsbeleid door de hoteldirecties, i.c. Curaçao Hilton, zou gemakkelijk weer tot moeilijkheden kunnen leiden, terwijl de zwakke positie van de onderhandelaren voor de bond een zware wissel trok op hun zelfbeheersing en hun perceptie van wat redelijk mocht worden geacht.

Personeel casino Aruba Sheraton Hotel

Ten aanzien van de vertegenwoordiging van het personeel dat werkzaam is bij het casino in het Aruba Sheraton Hotel, deed zich een wat vreemde situatie voor.

Het Hotel heeft de Arubaanse Hotel Workers' Union, die onder leiding staat van de voormalige P.W.F.A.-militanten, John HART en Rosendo VLAUN, als vertegenwoordiger van haar werknemers erkend.

In een brief aan de hoteldirectie wees F.T.A.-voorzitter Frans Lodewijk MADURO op het feit dat de F.T.A. het casinopersoneel van de Aruba Caribbean Hotel vertegenwoordigt en dat ook de werknemers in het casino van het Sheraton Hotel

lid zijn van de F.T.A.

De directie van het Sheraton Hotel meende de F.T.A. echter niet te kunnen erkennen, daar de H.W.U. heeft kunnen aantonen dat de meerderheid van het Sheraton personeel bij haar is aangesloten. De directie wenst met één vakbond te praten.

MADURO gaf hierop als zijn mening te kennen dat het personeel van het casino onmogelijk in dienst kan zijn van Sheraton, daar de vergunning tot het houden van een casino in handen is van John Sheldon MOORE persoonlijk. MOORE is secretaris van de Sheraton Corporation of America.

Ook bij het Aruba Caribbean Hotel, dat beheerd wordt door de Condadogroep, bestaat een dergelijke situatie, aldus MADURO. Ook daar wordt het hotelpersoneel vertegenwoordigd door de H.W.U., hetgeen niet wegneemt dat de belangen van het casinopersoneel in het Aruba Caribbean Hotel dat in dienst is van de heer KOZLOFF, door de F.T.A. kunnen worden behartigd.

Als MADURO in deze trant iets verder had doorgeredeneerd, dan zou hij nimmer in discussie zijn getreden met de directie van het Sheraton Hotel, aangezien deze naar zijn eigen mening niets met de kwestie te maken zou hebben. Het is werkelijk een vreemde zaak als een vakbond erkenning vraagt bij een werkgever die volgens de bond zelf de werkgever niet is.

Als Sheraton of MOORE "persoonlijk" de F.T.A. blijven afwijzen, zouden er wel moeilijkheden kunnen komen. Het casinopersoneel van Sheraton is inderdaad bij de F.T.A. aangesloten. Er zijn hier namelijk nogal subtiele nuances van ethnische en sociale aard in het spel. De Arubaanse croupiers behoren over het algemeen tot de bevolkingsgroep van Indiaanse afstamming. Wellicht eerder onwillekeurig dan beredeneerd, hebben zij zich kennelijk meer aangetrokken gevoeld tot de F.T.A. van de Arubaan MADURO, dan tot de H.W.U. van de Bonairiaanse HART en "Engelse" VLAUN, met de vele negroïde leden van het overige personeel. Een en ander ligt waarschijnlijk mede ten grondslag aan de overtuiging dat het werk in het casino een "select" karakter draagt, dat een aparte vertegenwoordiging verdient.